

Betreft: Verzoek tot intrekken wetsvoorstel WRS

Amsterdam, 11 december 2019

Geachte Minister Grapperhaus,

Vanuit de Red Umbrella Fund willen we de kans aangrijpen om te reageren op het wetsvoorstel WRS. De Red Umbrella Fund is een internationaal fonds opgericht in 2012 dat zich inzet voor het verbeteren van het welzijn en de rechten van sekswerkers. De Red Umbrella Fund heeft haar kantoor in Amsterdam en is zelf grotendeels gerund door sekswerkers.

Sinds 2012 hebben wij ruim 4 miljoen Euro in donaties weggegeven aan meer dan 100 organisaties gerund door sekswerkers in meer dan 60 landen. Inclusief in Nederland. Wij hebben hierdoor veel inzicht in de realiteit die sekswerkers ervaren onder diverse beleidsmodellen in hun landen. Wij zien veel landen stappen terugnemen als het gaat om rechten van bijvoorbeeld LHBT mensen en sekswerkers. Bijvoorbeeld Ierland, Frankrijk en Israël, waar klanten van sekswerkers nu beboet worden - net zoals in Zweden - en waardoor stigma en geweld tegen sekswerkers is toegenomen en sekswerkers regelmatig uit hun huurwoning worden gezet.

Ook zien we positieve voorbeelden, zoals zeer recentelijk in Australië waar sekswerk werd gedecriminaliseerd in Northern Territory. In een andere staat van Australië en in Nieuw Zeeland is sekswerk al jaren gedecriminaliseerd. Dit betekent dat sekswerk wordt erkend als werk en ook als zodanig vanuit arbeidswet en regelgeving wordt geregeld. Dit, gepaard met structurele steun voor zelforganisatie (in een vakbond en/of andere vormen) van sekswerkers en lange termijn campagnes en programma's - wederom samen met sekswerkers - om stigma en discriminatie tegen sekswerkers tegen te gaan heeft zeer positieve resultaten onder andere op gebied van rechtsbescherming, tegen gaan van geweld en discriminatie, en gezondheid.

Maar ook in bijvoorbeeld India zijn relevante ervaringen opgedaan waar we in Nederland van kunnen leren. Een zeer effectief model om mensenhandel en misbruik in de seksindustrie tegen te gaan zijn de "Self Regulatory Boards", waar ondertussen al zo'n twintig jaar ervaring mee is. Deze structuren zijn gebaseerd op leiderschap vanuit een gefinancierde sekswerkerrechtenorganisatie, en een sterke samenwerking met alle relevante partijen zoals bordeelhouders, sociaal werkers, politie, vrouwenrechtenorganisaties, gemeente, en anderen. De resultaten hiervan, gedocumenteerd door academici en in peer reviewed publicaties te vinden, zijn indrukwekkend en het model is nog goedkoper ook dan alle andere anti-mensenhandelprogramma's in India.

Onze hoofdboodschap naar U is dat sekswerk gewoon werk is. Het is voor ons dan ook geen verrassing dat het **de-criminaliseren van sekswerk het meest succesvolle model** is om de rechten van sekswerkers te beschermen en misbruik, geweld en mensenhandel tegen te gaan. Dit wordt ook onderschreven

door onder andere UNAIDS, WHO en mensenrechten-organisaties als Human Rights Watch en Amnesty International die hier allen zeer gedegen onderzoek hebben gedaan hieromtrent. Het recht op vrije keuze van arbeid is een mensenrecht en als zodanig vastgelegd in de Nederlandse Grondwet, de Europese Grondwet, en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. **De WRS beperkt het recht op vrije keuze van arbeid en is daarmee volgens ons strijdig met de Grondwet.**

Helaas zien wij van dit rechtsbesef en deze lessen uit het buitenland niets terug in de huidige Wet Regulering Sekswerker (WRS). Hoe de WRS er nu voor staat, zal deze ongetwijfeld negatief uitwerken en veel sekswerkers juist kwetsbaarder maken voor uitbuiting en geweld.

Een aantal van onze zorgen over de WRS op een rijtje:

1. De meeste sekswekers willen niet ingeschreven staan in een apart register.

Sekswerkers staan vaak al ingeschreven onder andere bij de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel en een apart register voor sekswerkers biedt alleen extra risico's voor deze sekswerkers. Daarnaast biedt een dergelijk register ook op geen enkele manier enige extra bescherming. Wij verwachten - mede uit recente ervaring in Duitsland en gesprekken met sekswerkers in Nederland - dat een groot aantal sekswerkers zich niet zullen willen laten registreren omdat ze zich zorgen maken over de privacy en veiligheid van het register. En dat risico is er. Zij zullen waarschijnlijk door blijven sekswerken maar dan in de illegaliteit, wat de kans op mensenhandel en misbruik juist vergroot.

2. Het voorstel criminaliseert sekswerk en zal resulteren in meer illegaliteit en dus hogere risico's voor misbruik.

De WRS eist van sekswerkers dat ze een vergunning aanvragen door middel van een persoonlijk interview. Werkt de sekswerker zonder vergunning - om welke reden dan ook - dan loopt deze sekswerk (zij/hij/het) het risico op een boete van ruim €20,000. Dit is een enorm bedrag en buitenproportioneel. Bij sekswerk gaat het om een handeling tussen twee (of meer) mensen die daar beiden in toestemmen. Een handeling die geen risico voor de samenleving met zich brengt. Waarom dan zo een hoge boete? **Deze wet zal - veel meer dan nu - sekswerkers de illegaliteit in zal duwen.** Illegaal werkende sekswerkers lopen een sterk verhoogd risico op slachtoffer te worden van mensenhandel en geweld. Dat lijkt ons onwenselijk en strijdig met het hoofddoel van de WRS.

Klanten riskeren een gevangenisstraf van 1 jaar en mensen die met sekswerkers samenwerken kunnen 2 jaar gevangenisstraf krijgen. Ook dit verhoogt stigma en vergroot de risico's voor sekswerkers zelf. In landen met het zogenaamde "Zweedse model" zijn klanten van sekswerkers gecriminaliseerd wat leidt tot onveiligere werkomstandigheden voor sekswerkers zoals ook recent (September 2019) in een internationale sekswerkerconferentie in Stockholm is duidelijk gemaakt.

3. De WRS maakt het moeilijker voor sekswerkers om hulp te zoeken.

Sekswerkers die geen vergunning hebben zullen niet snel naar een hulpverlener (arts, opvanghuis, ed) gaan of een beroep durven doen op de politie uit angst voor repressieve maatregelen en boetes. Zelfs onder de huidige wet, waar sekswerk legaal is, is de aangiftebereidheid laag vanwege stigma en slechte

ervaringen met bejegening van de politie, alsmede gebrek aan vertrouwen dat er iets mee gedaan zal worden.

4. Het voorstel maakt het onmogelijk voor mensen onder de 21 jaar om legaal te sekswerken.

Waarom deze arbitraire leeftijdsgrens van 21 jaar? De Nederlandse wet acht iedereen vanaf 18 jaar handelingsbekwaam. Ook internationaal is de algemene definitie van sekswerk dat het gaat om volwassenen van 18 jaar en ouder.

Waarom meent de Nederlandse regering dan dat het nodig is een uitzondering te maken voor sekswerk? We mogen in Nederland stemmen en gekozen worden belangrijke politieke posities met 18 jaar. Maar seks tegen betaling zou een heel ander denk of ervaringsniveau vereisen? Dit is simpele leeftijdsdiscriminatie zonder enige wetenschappelijke basis.

5. Het is onacceptabel dat een wet specifiek over sekswerk ter consultatie ligt op een moment dat de nationale sekswerkerorganisatie Proud ongesubsidieerd (en daarmee grotendeels ongefinancierd) is.

Nederland heeft een geschiedenis van polderen en 'met elkaar aan tafel zitten'. En we zouden volgens het kabinet een 'participatiemaatschappij' moeten zijn. Beter beleid bereik je alleen door voldoende participatie en inbreng van de mensen om wie dat beleid gaat. Onder de huidige omstandigheden, en ondanks enorme vrijwillige inzet van een grote hoeveelheid sekswerkers en andere experts, is het onmogelijk te beargumenteren dat sekswerkers voldoende mogelijkheden hebben gehad geïnformeerd te zijn over dit wetsvoorstel. Laat staan dat er voldoende mogelijkheden zijn geweest voor sekswerkers om tijd en nu hun inbreng te laten horen.

Laten we duidelijk zijn: wij willen ook dat mensenhandel en geweld tegen sekswerkers aangepakt wordt. Dat is ook waar sekswerkerrechtenorganisaties in Nederland en daarbuiten al jaren voor vechten. Maar wij zijn - op basis van jarenlange ervaring en bewijs uit het buitenland - van mening dat deze op een andere manier moeten worden aangepakt dan via een vergunningstelsel, boetes en gevangenisstraffen. Laagdrempelige, toegankelijke zorg, het ondersteunen van zelforganisaties van sekswerkers en versterken van de ketensamenwerking tussen zorginstellingen en politie zijn essentieel. Op alle momenten moet goed worden samengewerkt met sekswerkers en klanten. En op alle vlakken moet actief worden gewerkt aan het tegengaan van stigma en discriminatie tegen sekswerkers.

Wij vragen u dringend om het WRS wetsvoorstel in te trekken en te kijken naar betere alternatieven.

Deze betere alternatieven bestaan en daar is volop documentatie, ervaring en bewijs van! Wij zijn uiteraard bereid hier aan bij te dragen als die kans zich aanbiedt.

Nadia van der Linde
Coordinator
Red Umbrella Fund
020-5158722
nadia@redumbrellafund.org
www.redumbrellafund.org